

גור חותם, פרס בודק, רבין מחי"ר, קיסניג'ר בודק משמאל ואלון מחי"ר אליו

ב חודש מארס הוא הויל דימע. באחד בספטמבר הוא שפע חיוכים. על הנרי קיסניג'ר ניתן היה לומר, השבוע: "הזורע בזמעה, ברינה יקצור!"
 מה שתלה, בעצם, בין מארס לספטמבר? במתכונתו, ובעיקר חוכנו, דומה ההסכם של ספטמבר לזה שממשלת ישראל דחתה במארס. ישראל נסוגה למעשה מכל המע" במרס, דבר שסירבה לעשותו אן. מצריים לא שינתה את הסטטוס החוקי של מצר המילחמה, דבר שהיא סירבה לעשות גם במארס. ישראל הסתפקה בדיבורים כלליים יותר על אי-השימוש בכוח, דבר שסירבה להסתפק בו אן.
השינוי המהותי היחיד טמון במרכיב חדש: נוכחות ה"טכני נאים" האמריקאיים במעברים.
 אם זה טוב או רע לישראל ולעניין השלום — על כך נחלקו הדעות.

הרבה מן התפקיד הטכני המוצהר שלה, שהוא מצומצם. בין השאר:
 • **נקבע רישמית מעמדה של ארצות-הברית כמעצמה האחת ששני הצדדים בסיכסוך המיוזרה" תיכנוני מקבלים את נוכחותה הי קבועה במרחב.**
 • הדבר יחזק לאין-שיעור את מעמד ארצות-הברית במרחב, וישמש תמריץ חזק ביותר לסוריה ולאש"ף ללכת בעיקבות מצריים, להינתק מברית-המועצות ולהסי' תדר במישרין עם ארצות-הברית.
 • ארצות-הברית הפכה, בפועל, ערבה לקיום שביתת-הנשק בין ישראל ומצריים, ומשום כך יהיה לה מעתה כוח מעשי ומוסרי מוגבר לחזק על הצדדים למען המשך הדרך להסדר.
 • התפקיד האמיתי של ה"טכני

סאראת והמישטר הקיים במצריים. הדבר יחזק בטוח הארוך גם את המגמות המתונות בסוריה, באש"ף ובגורמים אחרים — אפילו אם זה לא ייראה ברגע הראשון.
 שלישי, נמנע עימות הרה"אסון בין ישראל וארצות-הברית, בשעה שאין לישראל שום בעל-ברית אחר.
 רביעי, חוסלו מוקדי-הסיכסוך המיידיים החריפים ביותר בין ישראל ומצריים, כגון המעברים והנפט של אבו-רודייס. השאיבה הישראלית שם היתה, בעיני הר מצרים, שוד לאור-הימים.
 חמישי, נעשים כמה צעדים מוחשיים ליצירת אוירה של שלום, כגון מעבר הר סחורות הישראליות בתעלה.
 אולם דבר אחד לא יתן ההפ"ר לממשלת ישראל: האפשרות לשבת שדוש וחצי שנים בחיבוק ידיום, לדחות כל התקדמות נ"ר ספת לקראת שלום, ולכצר את שליטתה בכל השטחים המוחזקים שנשארו השבוע בידיה.

אם הממשלה סבורה שתצליח בכך, היא משחקת ב"נדמה לי".

ההישגים והאשלייה

כל הסכם פוליטי, מבקש כל אחד מהחותמים להשיג משהו אחר. יותר מכך, כל צד רואה בהסכם גוף שונה

גם בשארם-אל-שייך!

שימעון פרס, בנוסחו להסכר לי צמרת מיפלגת-העבודה מדוע הסכר מה הממשלה עכשיו להסכם שאותו דח' תה בתרועה גדולה לפני חצי-שנה, שם את הדגש על נוכחות אמריקאית זו. תוך כדי כך החליקה לשונו, כפי שקור רה לו מדי-פעם. הוא אמר: אילו היה קיים כוח אמריקאי כזה בשארם-אל-שייך, במאי 1967, לא היתה פורצת מלחמה ששת-הימים.

ישראל גילי קפץ מייד ממקומו, שאל את פרס אם כוונתו לומר שהוא רואה גם הפעם את הפיתרון לבעיית שארם-אל-שייך בנוכחות כוח אמריקאי שם. פרס תפס את טעותו, הכחיש זאת ברוב-מקום. ייתכן שרק באותו רגע הכין פרס, כי הממשלה נכנסה למלכודת פסיכולוגית-פוליטית.

לפניכן ניסה פרס להעמיד פנים כאילו הוא זה שהמציא את הרעיון הגואל של נוכחות אמריקאית. אנוואר אל-סאדאת, שהעלה את הרעיון זמן רב לפניכן, בי פגישתו עם הנשיא ג'ראלד פורד בזאליצ בורג, בוודאי סבור כי הוא שהמציא אותו. אבל ההמצאה היתה, כמובן, פרי מוחו הפורה של הנרי קיסניג'ר — המי צאה מחוכמת מאין-כמותה.

כי ברנע שנוצר התקדים של נ"ר כחות אמריקאית בין שני הצדדים — כפיתרון שאדנת פירוש הש"ר חים שפוזנו עדידי ישראל — הוא יחודי כימעט אוטומטית על כל שטח שיפונה בעתיד.

מאחר שלא ייתכן שלום כאשר יש ראל מחזיקה בשטחים כמו שארם-אל-שייך, רמת-הגולן וגבול תולכרם, ואילו לישראל קשה לסבול נוכחות צבא ערבי שם, ואין לה אמון בצבא האו"ם — מספק התקדים של המיתלה את התשובה שת"ר בקש מעתה ואילך אוטומטית: בין הר צדדים ייכנס כוח אמריקאי, באיצטלה זו או אחרת.

הרעיון עצמו אינו חדש. גם בעבר דובר על כוח של המעצמות, שאינו כפוף לווטו של חברי מועצת-הביטחון ולשג' יונות עצרת-האו"ם, כחייץ בין הצדדים. אולם בעבר דובר תמיד בהקשר זה על כוח אמריקאי-סובייטי. יצ"ר רת התקדים הראשון של נוכחות אמריקאית בינעדיית היא ניצחון אישי כביר להנרי קיסניג'ר.

TRIP WIRE

לנוכחות האמריקאית במעברים כמה השלכות חשובות. החורגות כי

הרגע הגדול של הנרי קיסניג'ר:

הזודע בדיחעה

בדינה יקצור!

האם משחקים מנהיגי ישראל

ב"נדמה לי" * מה יהיה הלאה?

מזה שרואה בו הצד השני, ותולה בו תיקוות שונות. התסדר שנחתם השבוע אומר דברים שונים לצדדים השונים:

• **ל**אמריקאים הוא מבטיח, קודם כל, הגמוניה מחדשת במרחב, הידוק הר ברית עם מצריים תוך המשך הברית עם ישראל, ותיקוה סבירה לדחיקת הסובייטיים גם משאר ארצות המרחב.

• **ל**מצריים זהו, קודם-כל, הסכם הר מחזיר להם חלק חשוב של סיג'י, בלי קרב, ובכך מוסיף במאוחר מימד נוסף של ניצחון למילחמת יום-הכיפורים. יחד עם זאת, אין מצריים רואה בו התחלה של שלום-נפרד עם ישראל, כדי למנוע את בידודה בעולם הערבי, עליה להגיע במהרה להסכמים נוספים, בעיקר בחזית הסורית. • **ל**ממשלת ישראל זהו, קודם-כל, הסכם שנועד להעניק לה כשלוש וחצי שנים של רגיעה גמורה, מבלי שתצטרך להחזיר בהן שטחים, מעבר לאותם הכלור לים בהסדר זה.

קרוב לוודאי שזוהי אשלייה. יש להסדר כמה וכמה צדדים חיוביים: ראשית, הוא מבטיח לפחות זמן קצר של רגיעה מדינית, וזמן ממושך של רגיעה צבאית. שנית, הוא מחזק בהרבה את מעמדם של היסודות המתונים כי עולם הערבי, ובראשם אנוואר אל-

נאים האמריקאיים במעברים הוא לשמש, בהסכמת הצדדים, מעין "תיד הכשדה" (TRIP WIRE), כחוט הנמתח כנובה נמוך מעל לקרקע, כדי להמשיך חויל תוקף. בדומה לכוח האמריקאי הקטן בברלין, אין בכוחו לעצור התקפה, אך הוא מבי טיח שכל מי שיחליט לתקוף יידע כי הוא נכנס לעימות ישיר, פיס'י ממש, עם ארה"ב.

מאקיאול'י נביתו

כמו תמיד, משחק קיסניג'ר מישחק מאקיאול'י, מבלי להתחשב בדעת הקהל בארצו.

בעוד שקיסניג'ר מבין כי חזירת הטכ' נאים האמריקאיים לסיג'י היא הישג אמרי קאי כביר בתחרות האמריקאית-סובייטית על שליטה והשפעה, רואה דעת-הקהל האמריקאית בעין רעה כל "מעורבות" אמריקאית בעולם.

האסוציאציה האוטומטית מובילה אל הר מעורבות האמריקאית בווייאט-נאם, שהת' חילה בצורה תמימה בשיגור "יועצים", קשה לדרוש מן הציבור האמריקאי לע' מוד על ההבדל היסודי שבין מעורבות לטובת צד אחד נגד השני, כמו בווייאט נאם, לבין מעורבות הבאה עלי-פי בקשת שני הצדדים, כמו הפעם.

לא יהיה קיפאון!

אחרי חתימת ההסכם, נותרו על כנם הגורמים העיקריים שהביאו אליו, ושיקבעו גם את המשך ההתפתחות: • **א**רצות-הברית תרצה להמ' שוך במסעיה-הניצחון שנה בעולם הערבי, למשוך לצידה את סוריה ואת אש"ף, ולהחרימכן גם את ע"י ראק ואלג'יריה. משום כך תחיה מעוניינת דא רק בהסדר-יחוקי נוסף, בעתיד הקרוב, עם סוריה — אלא גם בהתקדמות מלכית.

• אם תצליח ארצות-הברית במשימה זו, — כלומר, אם תמשוך את סוריה לצד שלה, ואם תמצא הסדר משביע-רצון עם אש"ף וירדן — היא תרצה לנצל ולכצר הישג זה במשא-ומתן להסכם כולל, בחסות אמריקאית, כ'נבה או במקום אחר.

• **מ**צריים אינה יכולה להרשות לעצ' מה להינתק מן העולם הערבי, כדי להח' ויק הגמוניה המדינית בעולם הערבי, ולמגר את "חזית הסירוב" של אויביה, עליה להיחזק שהיא פועלת לטובת כולם. משום כך תצטרך מצריים להר' אות שהיא דוחצת למען התקד' מות לשלום כולל — כלומר, לנסיגת ישראל לגבול ה"ד' כיווני ולהקמת מדינה פלסטינית בגדה וברצועה — תוך תקופת החפ"ר דר הנוכחי, ולא אחר י גמר תקי' פת הסדר זה.

מבחינה זו, טועים כל הסבורים כי ההסדר החלקי הנוכחי נוגד בהכרח את רעיון ההסדר הכולל — גם אותם המקווים כך, כמו יצחק רבין ועמיתיו; וגם אותם המסתייגים משום כך מן ההסדר החלקי, כמו כמה אישים וחוגים במנותח-השלום, שאינם תופסים את טיב התהליכים.

הלחץ על ישראל להסדר חלקי נוסף עם סוריה יתחדש תוך כמה שבועות, והלחץ להסדר כולל יותר יתחדש תוך חודשים אחרים.

שביתת-הנשק הצבאית של שלוש וחצי שנים בחזית הדרום מבטיחה רק דבר אחד: שהלחץ יעבור מן המישור הצבאי למישור המדיני והכלכלי. אבל גם זה יהיה נכון רק אם יימצא סיפוק לסוריה — כך שלא יהיה לה עניין לגרום למילחמה שבה תיאלץ מצריים לתמוך בה. ממשלת ישראל תנסה בלי ספק, להקפיד את המצב כדי להר' ויח זמן. נסיפון זה ייכשד.